

Oponentský posudek k disertační práci Mgr. Lucie Švandové: *Mentální vývoj dětí s nízkou porodní hmotností*

Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta

Studijní program: Psychologie

Studijní obor: Lékařská psychologie a psychopatologie

Praha, 2022

Vedoucí práce: prof. PhDr. Radek Ptáček, Ph.D.

Autorka předložila jako svou disertační práci text, ve kterém mapuje mentální vývoj v kognitivní a socioemoční oblasti u dětí s nízkou porodní hmotností ve věku 5–9 let a porovnává ho s kontrolní skupinou stejně starých dětí, které se narodily s normální porodní hmotností. Tradičně práci rozděluje na teoretickou a výzkumnou část. V teoretické se zabývá okruhy, které se přímo vztahují k tématu práce. Empirickou část tvoří popis výzkumu včetně popisu dílčích analýz, výsledků a jejich porovnání se závěry zahraničních studií. Navazuje na svou diplomovou práci, kterou rozšiřuje v oblasti výzkumu o kontrolní skupinu dětí.

Zvolené téma je aktuální. Dlouhodobá psychologická dispenzarizace dětí s nízkou porodní hmotností může sloužit jako prevence rozvoje rizik v kognitivní nebo sociální oblasti ve vývoji dítěte a je tedy důležitá nejen pro resort zdravotnictví, ale také pro další oblasti, jako je sociální práce nebo školství, a v důsledku zejména pro spokojený život dítěte. Práci považují za důležitou a užitečnou v oblasti prevence duševního zdraví dětí.

Teoretická část uvádí do problematiky nízké porodní hmotnosti dětí. Počáteční kapitoly disertační práce seznamují s klasifikací novorozenců zejména s ohledem na porodní hmotnost. Autorka se věnuje rizikovým faktorům, které mohou s porodní hmotností souviset, dále je zmíněna prevalence a incidence nízké porodní hmotnosti ve světě i v ČR. V těchto kapitolách autorka čerpá zejména z české literatury. V následujících teoretických kapitolách zaměřených na kognitivní a socioemoční vývoj dětí s velmi nízkou a extrémně nízkou porodní hmotností, což je stěžejní téma celé práce, čerpá už daleko více ze zahraničních zdrojů a popisuje nejčastěji sledované obtíže, které se v tomto kontextu vyskytují. Ačkoli by toto téma mohlo být velmi široce rozvedeno, autorce se podařilo vystihnout v teoretické části podstatné body, které jsou pro danou práci relevantní, a prokázala tak orientovanost v dané tématice. Zároveň už samotná teoretická část ukazuje význam, které téma disertační práce nese, poukazuje na možnosti užitečných změn na úrovni systému prevence v představané oblasti a vyvolává řadu dalších možných otázek hodných výzkumného zpracování.

Druhá část práce je zaměřena na samotný praktický výzkum. Autorka na základě teoretických východisek stanovuje hypotézy v oblasti kognitivního a socioemočního vývoje dítěte. Pro práci by mohlo být přínosné větší zdůraznění toho, v čem je obohacující a jaký nový pohled přináší (zda jde např. o první takový výzkum dětí v mladším školním věku v ČR, nebo je výzkum jedinečný tím, že jde o porovnání novorozenců, kterým se dostala dlouhodobá péče, nebo čím se od jiných výzkumů liší). Dále autorka představuje metody a průběh sběru dat, což dává jasnou představu o podobě realizovaného výzkumu. Oceňují zejména popis analýzy dat a jejich zpracování. Zvolené metody sběru a zpracování dat jsou vzhledem k charakteru

práce adekvátní. V textu autorka uvádí, že součástí výzkumu bylo také pozorování dítěte a anamnestický rozhovor s rodiči, závěry těchto klinických metod nebo důvody toho, že nebyly dále zpracovány, by byly jistě také zajímavé.

Otázky, které vnášejí drobné pochybnosti a vyvstávají v průběhu čtení předkládané výzkumné části disertační práce, autorka sama reflektuje v diskuzi, jejíž součástí je také shrnutí limitů výzkumu.

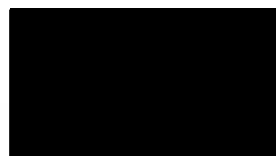
Po formální stránce práce splňuje požadavky. Autorka dobře pracuje s literaturou, využívá zahraniční zdroje. Ohledně stylistického zpracování textu nemám zásadní připomínky, autorka prokládá text grafy, které dělají informace přehlednější. Téma je poměrně rozsáhlé, přesto práce zůstává přehledná.

Zmíněné nedostatky jsou zejména podkladem pro diskusi a doporučením pro další vědecké výstupy autorky. Celkově předkládanou práci považuji za velmi zdařilou, splňuje požadavky kladené na disertační práci. Doporučuji ji k obhajobě.

Disertační práce prokazuje předpoklady autorky k samostatné tvořivé vědecké práci a k udělení titulu „Ph.D.“ za jménem.

Otázky k diskusi:

- 1) *Změnily by se dle Vašeho názoru výsledky, kdyby byly do výzkumu zahrnuty děti bez podpory Centra komplexní péče? A pokud ano, tak jak?*
- 2) *V čem Vy sama považujete Váš výzkum za jedinečný?*
- 3) *Kdybyste se nyní ocitla na začátku Vaší výzkumné práce, bylo by něco, co byste udělala jinak?*

PhDr. Mgr. Lucie Myšková, Ph.D.